

بررسی اصل نمایندگی در حقوق عمومی

مقصوده منقذی، کارشناس ارشد حقوق عمومی

تصویربرداری از ساختمان شهرداری تهران در جریان برگزاری انتخابات

نمایندگی در حقوق عمومی به چشم می خورد مفاهیمی چون انتخابات، جایگاه انتخابات و کارکردهای انتخابات در نظام مبتنی بر نمایندگی است که تلاش می شود در این مقاله بررسی هابی پیرامون جایگاه نمایندگی در حقوق عمومی صورت گیرد و در پایان نتیجه گیری مختصری به عمل آید.

مبحث اول: نقش نمایندگی در تشکیل حاکمیت ها

الف: مفهوم حاکمیت

در مورد حاکمیت تعاریف متعددی صورت گرفته است ولی ویژگی بارزی که در تمام این تعاریف دیده می شود این است که ماهیت حاکمیت را قدرت یا اقتدار تام دانسته اند. مفهوم حاکمیت در آغاز پیدایش یا جوهره سیاسی داشته و مدت ها بعد از آن تعبیر حقوقی شده است. یا برداشت حقوقی از مفهوم حاکمیت در طول تاریخ دگرگونی یافته است. اصل نمایندگی در نظریه حاکمیت در سه مدل دیده می شود:
۱- اصل نمایندگی در نظریه حاکمیت مطلق: حاکمیت مطلق همان ادامه حاکمیت الهی کیشیان مسیحی بود که از نهاد کلیسامنکگ و به نهاد سلطنت و شخص پادشاه تفویض شده بود. در واقع با پذیرش نمایندگی خاوند به وسیله پادشاه ، مشروعیت قدرت همچنان در آسمان ها ماند و مردم از حق دخالت در امور کشورداری محروم و سلطنت، نهادی که اراده خداوند دارند دقیق نمایندگی می کند و از دسترسی اراده های مردم دور ماند. این نظریه از لحاظ حقوقی در قرن نوزدهم شکوفا شد و نتایج مهمی به بار آورد.

۲- اصل نمایندگی در نظریه حاکمیت مردم: این نظریه از نخستین بار از آغاز قرون وسطی بوسیله دانشمندان کاتولیک عنوان شد. براساس این نظریه حقایقت و مشروعیت حاکمیت مردم به طور غیرمستقیم اعمال می شود یا آنکه از طریق نمایندگان آنها در پارلمان و دولت تجلی می یابد. دیگر اینکه آیا اصلاً مردم در مقام اعمال حاکمیت هستند و یا اینکه مهمترین نقش مردم، داوری درباره سیاست های حکومت و پذیرش و یا عدم پذیرش آنهاست. همچنین مردم باید خود شکل اصلی حکومت را مشخص کنند یا رضایت خود را اعلام نمایند. در پاسخ باید گفت: که اصل حاکمیت مردم در اشکال و درجات گوناگونی تجلی یافته و تحقق پذیر است و طبعاً عوامل تاریخی و فرهنگی در شکل گیری این اصل مؤثر بوده اند. امروزه این اصل به نحوی از انحاء اصل مالکیت بر همه دموکراسی ها است تا آنجا که می توان گفت این اصل در دموکراسی ها جا افتاده است.

۳- اصل نمایندگی در نظریه حاکمیت ملی: این نظریه بین سال های ۱۷۸۹ - ۱۷۹۱ توسط مجالس موسسان انقلابی فرانسه ابداع شد. بر این اساس ، حاکمیت دولت، متعلق به کلیتی بنام ملت بود، ملت، شخصیت حقوقی و متمایز و موجودی واقعی بود متفاوت از افراد و گروهها و طبقات ، که حاکمیت از او نشأت می گرفت و توسط نمایندگان او اعمال می گردید. این نظریه با هرگونه تشکل حکومتی سازگار است.

ب: نمایندگی در طرق مختلف اعمال حاکمیت
پس از تئوری حاکمیت مردم و تحولاتی که در این

زمینه پس از قرون وسطی در اروپا رخ داد. بستر را برای اعمال حاکمیت مردم فراهم نمود. اعمال حاکمیت توسط مردم سه گونه در تاریخ مطرح شده است:

نقش انتخابات در رژیم های نمایندگی سالار
با قبول اصل نمایندگی ، انتخابات رکن اساسی رژیم های نماینده سالار را تشکیل می دهند و تعیین اکثریت یا اقلیت هم نه تنها از طریق همین کهن می گردد. انتخابات در رژیم های نماینده سالار به ایضای سه نقش اساسی می پردازد

۱- اعمال مستقیم حاکمیت یا دموکراسی مستقیم
این دموکراسی به رژیمی گفته می شود که همه مردم مستقیماً حاکمیت را اعمال کنند یا دست کم وظایف اصلی آن را خود به انجام رسانند. البته دموکراسی مستقیم به معنای عملی هیچگاه وجود نداشته و اکنون هم وجود ندارد. برخی از نویسندگان اعمال مستقیم حاکمیت را نه یکی از انواع دموکراسی بلکه جوهر دموکراسی خوانده اند که انواع دیگر، انحرافی از آن به شمار می رود. در دموکراسی به معنی حاکمیت نمایندگان مردم ، حاکمیت مردم در قالب قانون اساسی به نمایندگان منتخب مردم واگذار می شود که عملاً اداره امور جامعه را به دست می گیرند و در مقابل مردم مسئول به شمار می روند. به نظر طرفداران دموکراسی مستقیم، دموکراسی به معنای نمایندگی دموکراسی ضعیف یا حداقل است.

۲- دموکراسی مبتنی بر نمایندگی (اعمال غیرمستقیم حاکمیت)

در این مدل از دموکراسی به جای اینکه حاکمیت ملت یا مردم بوسیله خود مردم اعمال شود بوسیله نمایندگان آنها اعمال می گردد. این نوع نظام با جوامع بزرگ امروزین بیشتر سازگار است. زیرا مردم در انتخابات عمومی، نمایندگان خود را بر می گزینند و به مجالس مقننه تا به نمایندگان از آنها اعمال حاکمیت کنند.

۳-دموکراسی نیمه مستقیم

این نوع دموکراسی معرف برخی از رژیم های سیاسی است که ترکیبی از دموکراسی مستقیم و دموکراسی مبتنی برنمایندگی حاصل شده است. بنابراین هم خود مردم و هم نمایندگان منتخب آنها حق اخذ تصمیمات مهم را دارند گرچه در غالب کشور های جهان در قوانین اساسی رجوع به همه پرسی یا رفراندوم به عنوان شیوه اعمال مستقیم حاکمیت به رسمیت شناخته شده است، اما دولت ها به دلیل تمایل به اعمال حاکمیت مجزا از اراده های مردم، در بسیاری از کشورها کمتر از حربه

چهارشنبه ۲۲ شهریور ماه ۱۳۸۵ برابر با ۱۹ شعبان ۱۴۲۷

همه پرسی و یا تمایل به استفاده از این اهرم را دارند و مهمترین دلیل، عدم توانایی مردم در تشخیص اولویت های کلان است.

مبحث دوم:

اصول حقوقی اصل نمایندگی در حقوق عمومی

۱- انتخابات در نظام مبتنی بر نمایندگی
انتخابات اولین عامل تحقق نمایندگی در حکومت های انتخابی و مکانیزمی است که از طریق آن قدرت مردم به نهاد ها و اشخاص و مقامات عمومی منتقل می شود. در اعمال حاکمیت مبتنی بر نمایندگی، مردم می پذیرند که بخشی از حاکمیت خود را برای بهره مندی بیشتر از زیست جمعی خود به کسانی که خود برمی گزینند انتقال دهند تا برگزیدگان خود امور اجرایی، تقنینی و قضایی جامعه را برعهده گیرند. این انتقال از طریق انتخابات تحقق می پذیرد . به عبارت دیگر انتخابات نظامی است که آرا را به مناسب و پست های سیاسی تبدیل می کند. نظام های انتخاباتی از اهمیت بسیاری در دموکراسی ها برخوردارند . زیرا در تعیین نتایج انتخابات ماهیت نظام حزبی شما را خراب و عمدتاً، نگ حزبی، ائتلافی شدن کابینه ها و انسجام درونی احزاب سیاسی بسیار مؤثر است به نحوی که با تغییر نظام های انتخاباتی می توان تغییرات ماهیتی در دموکراسی ها ایجاد کرد.
مهمترین اشکال نظام های انتخاباتی شکل اکثریتی، شکل نمایندگی تناسبی و شکل نمایندگی نیمه تناسبی (مختلط) است.

۱-۱ نقش انتخابات در رژیم های نمایندگی سالار
با قبول اصل نمایندگی ، انتخابات رکن اساسی رژیم های نماینده سالار را تشکیل می دهند و تعیین اکثریت یا اقلیت هم نه تنها از طریق همین کهن می گردد. انتخابات در رژیم های نماینده سالار به ایضای سه نقش اساسی می پردازد. اولین نقش انتخابات در سطح ملی، تعیین حکومت گران است که در اکثر قوانین اساسی تصریح شده است. دومین نقش یک انتخاب عمومی، تعیین سیاست کلی کشور و گرایش های سیاسی است و بالاخره سومین نقش آن اعطا یا سلب مشروعیت از قدرت های عمومی یعنی دولت است. (۱) کسب حق رای، خود امری ملال انگیز است ولی تحقق آن آرمان ها و به نتیجه رسیدن آن تلاش ها به شیوه های برگزاری انتخابات مربوط می شود و هنر نمایندگی هم در ایجاد همین شیوه هاست که تحقق اندیشه ها را عملی و جلو بسیاری از تخلفات را سد می کند. در راستای نمایندگی اداره های همگانی و بر اساس مکانیزم انتخابات تا کنون سه روش غالب

برای تامین این مهم در کشورها و بر اساس دیدگاههای مبتنی برحقوق اساسی، پراکندگی قومی و جغرافیایی مطرح شده است که هر یک از این سیستم ها با توجه به محاسن ومعايب خود مورد استقبال عده ای از کشور ها قرار گرفته اند که این مهم مدل عبارتند از:

۴-۱ انواع روش های انتخاباتی در رژیم های نماینده سالار

الف: نظام نمایندگی اکثریتی:

در این نوع نظام عقیده بر این است که حکومت در اختیار حزب یا گروهی است که مقبولیت بیشتری دارد از این دیدگاه ضرورتی ندارد که نهادهای نمایندگی کننده از قبیل مجلس، انعکاسی از افکار عمومی باشد. کارایی و ثبات حکومت در درجه اول اهمیت قرار دارد و این امر در گروه حکومتی با اقتدار و ثبات است.

ب: نظام نمایندگی تناسبی:
با توجه به چالش هایی که در نظام اکثریتی وجود دارد بسیاری از کشورها به نظام تناسبی روی آوردند . براساس این روش هر یک از احزاب سیاسی به تناسب میزان آرای خود در انتخابات ، می توانند کرسی های پارلمانی را احراز کنند. بنابراین نظام تناسبی مبتنی بر ارائه لیست از طرف احزاب و تنها یک مرحله ای است. در این نوع نظام حوزه ها باید وسیع و پر جمعیت باشد و بر اساس جمعیت تعدادی نماینده انتخاب شوند. مخالفین این نظام آن را عاملی برای مشروعیت بخشیدن به فرقه گرایمی می دانند و آن را عاملی برای بی ثباتی نظام سیاسی کشور تلقی می کنند و از مهمترین امتیازهای این نظام این است که مانع از حاکمیت یک حزب یا گروه خاص بر جامعه است و این امر با مفهوم روح نمایندگی همخوانی دارد.

ج: نظام نمایندگی تلفیقی:
در اقع این نوع نظام ها سعی دارند مزایای دو نظام اکثریتی و تناسبی را با هم تلفیق کنند.

کشورهایی که از این نظام بهره می گیرند، رای دهندگان دو بار رای می دهند. یک بار عمومی، تعیین سیاست کلی کشور و گرایش های سیاسی است و بالاخره سومین نقش آن اعطا یا سلب مشروعیت از قدرت های عمومی یعنی دولت است. (۱) کسب حق رای، خود امری ملال انگیز است ولی تحقق آن آرمان ها و به نتیجه رسیدن آن تلاش ها به شیوه های برگزاری انتخابات مربوط می شود و هنر نمایندگی هم در ایجاد همین شیوه هاست که تحقق اندیشه ها را عملی و جلو بسیاری از تخلفات را سد می کند. در راستای نمایندگی اداره های همگانی و بر اساس مکانیزم انتخابات تا کنون سه روش غالب

پرنده بازنده

بازنده

نسبت به برندگان
حسادت کرده،
و دیگر بازندگان را
حقیر می شمارد

پرنده

داوری او درباره دیگران با توجه به چگونگی استفاده آنان از توانایی ها و استعداد های خودشان است، نه بر مبنای معیارهای موفقیت مادی ودنیوی .
و برای یک «پسر بچه واکسی» که کارش را استادانه انجام می دهد،

در مقایسه با یک فرصت طلب تمام عیار احترام بیشتری قایل است.

معرفی جانپاز هنرمند

نام ونام خانوادگی :
عباس درویش نژاد
تاریخ تولد: ۱۳۴۹/۷/۲۴
تاریخ جانپازی : ۱۳۶۴
نام عملیات : کربلای چهار
جانپاز : ۷۰ درصد
رشته فعالیت : خطاطی و موسیقی سنتی

جانپاز "عباس درویش نژاد" یکی دیگر از افتخارات هنری و فرهنگی شهرستان میناب و استان هرمزگان است که در رشته خطاطی و موسیقی حائز مقامهای استانی و کشوری گردیده و یکی از ممتازین در رشته خطاطی در کشور است. وی از دوران کودکی فعالیت فرهنگی خود را آغاز نموده و امروز پس از تجربه سالهای جهاد نقش ونگار لحظه های نبرد در آثارش به یادگار مانده و خواهد ماند.

عباس درویش نژاد در جشن ملی هنر و فرهنگ استان هرمزگان

"مرزه" هضم غذا را آسان می کند

مرزه گیاهی است بسیار معطر که هضم غذا را آسان می کند و تخف و التهابات شکم را برطرف کرده و عفونت معده را از بین می برد . گیاه مرزه حاوی تانن ، مواد چرب و اسانس است . مرزه در موارد ناراحتی های سینه ، سرفه ، لاغری ، دردهای رماتیسمی و عصبی به کار می رود .

همچنین استفاده از این گیاه کره‌های معده و روده را دفع می کند. در استعمال خارجی ، جهت تسکین دردهای رماتیسمی و دردهای عصبی و کویدکان مبتلا به راشیتیس مورد استفاده قرار می گیرد.

این گیاه همچنین برای رفع سنگینی گوش و تقویت شنوایی نیز به کار می رود .

فروشی

کلیه لوازم

یک واحد

ویدئو کلوپ به فروش

می رسد

تلفن: ۰۹۱۷۳۶۸۸۹۲۸

مفازه: ۶۶۷۲۱۰۵

روزنامه آریا

شعبه دومینو چهارشنبه

مشتری شود

تلفن: ۲۲۴۳۷۳۴ - ۲۲۴۶۳۸۴

فکس: ۲۲۴۶۶۰۰

آمادگی و دبستان غیر انتفاعی **دریای دانش**

در سال تحصیلی ۸۶-۸۵ تمام ایام آماده ثبت نام در تمام پایه های دوره آمادگی تا پنجم ابتدایی می باشد

× تقسیط شهری به با توجه به امکانات مالی خانواده ها
× سرویس ایاب و ذهاب
× امکانات رفاهی ایده آل
× کادر آموزشی مجرب

آدرس : خواجه عطا- چمران جنوبی ۲۲ - تلفن : ۳۴۴۹۴۲

سازمان انتقال خون را در جهت احیای جانها

یاری نمایند

بندرعباس-مجلس-مجمع خیرین

تلفن: ۶۶۶۶۱۶۹

با مدیریت محمدی

بندرعباس-مجلس-مجمع خیرین

تلفن: ۶۶۶۶۱۶۹

با مدیریت محمدی

آهن آلات و مصالح ساختمانی شمارا

به قیمت مناسب خریداریم

مدیر فروش : علی جنتی

همراه : ۰۹۱۷۲۶۹۴۰۷۷

آدرس : بندرعباس ، یادبود بازارچه شهرداری، طبقه همکف پلاک ۳۳

آژانس تاکسی تلفنی واہ سینر

ارائه سرویسهای اداای ، خدماتی ، مدارس و ماشین عروس و برون شهری

تلفن : ۶۶۶۸۲۸۲-۶۶۶۸۲۸۲-۶۶۷۴۲۴-۶۶۷۴۶۶

۶۶۶۱۶۶۶-۶۶۶۵۵۵۵-۶۶۷۵۵۵۵-۶۶۶۶۶۵۸-۶۶۶۶۶۱۳

✕ بندرعباس : گلشهر شمالی -خیابان ایثار

کتاب و نوشت افزار استسگاه تکلم

لوازم اداری و مهندسی / فتوکپی / تایپ و تکثیر

بندر عباس : رسالت شمالی / خیابان داروپخش / مجتمع آفتاب

با تخفیف ویژه دانشجویی ، تخفیف ویژه به مناسبت نیمه شعبان و سال تحصیلی جدید

کلینیک درمان

و باز توانی اعتیاد شفا

.....

مسئول فنی : دکتر امید اسلامی

سم زدایی ، مشاوره فردی و خانواده ، روان درمانی ، تنفر از مواد مخدر

آدرس : چهارراه مرادی -به سمت میدان قدس -طبقه دوم پاساژ اشکان

تلفن : ۲۲۲۶۶۱۱

السلام یا خامس آل عبا

عرضه محصولات فرهنگی مذهبی

خدمات رسانی به هیات ودسته جات عزاداری

کانون فرهنگی خامس آل عبا

بلوار امام خمینی (ره) بین بلوکی و یادبود - پاساژ نصر

تلفن تماس : ۲۲۳۰۴۶۴ - ۲۲۴۰۱۳۲

به مکان جدید انتقال یافت

بلوار امام خمینی (ره) بین بلوکی و یادبود - پاساژ نصر

تلفن تماس : ۲۲۳۰۴۶۴ - ۲۲۴۰۱۳۲

مد کودک و پیش دبستان یما تون

با امکانات اختصاصی نظیر شیرخوارگاه و سالن ژیمناستیک جهت تقویت مهارتهای جسمی و ذهنی فرزند شما با ارائه خدمات ذیل ثبت نام می کند :

- ✓ آموزش قرآن و نماز
- ✓ آموزش نقاشی به همراه روانشناسی رنگها
- ✓ آموزش اشعار کودکانه
- ✓ آشنایی با مکالمه زبان انگلیسی
- ✓ آموزش تخصصی ژیمناستیک با کادر مربیگری مجرب وامکانات ویژه
- ✓ چکاپ (Check up) فرزند شما به صورت ماهیانه زیر نظر پزشک متخصص
- تاریخ ثبت نام :**

هشتم الی سی و یکم شهریور ماه

بندرعباس:یادبود-خ پاسداران -پشت اداره دخانیات -مجمع بهزیستی طریق القدس

تلفن:۰۹۱۷۲۶۷۵۵۹۶-همراه:۵۵۶۴۱۰۰